

BILTEN SUSTAVA ZA OSIGURAVANJE KVALITETE FILOZOFSKOG FAKULTETA OSIJEK

SADRŽAJ

UVOD

<i>Pojmovnik Sustava za kvalitetu .....</i>	<i>3</i>
<i>KULTURA KVALITETE.....</i>	<i>3</i>
<i>PLANIRANJE KVALITETE .....</i>	<i>3</i>
<i>AKADEMSKA KVALITETA.....</i>	<i>4</i>
<i>STANDARDI.....</i>	<i>4</i>
<i>Tema broja: Centri Filozofskog fakulteta Osijek.....</i>	<i>5</i>
<i>Vijesti i zanimljivosti.....</i>	<i>14</i>
<i>In memoriam professor emeritus Stanislav Marijanović.....</i>	<i>15</i>
<i>Impressum.....</i>	<i>17</i>

UVODNA RIJEČ

Poštovani čitatelji,

pred vama je peti broj elektroničkog Biltena Sustava za kvalitetu Filozofskog fakulteta Osijek.

Sa zadovoljstvom ističemo da je središnja tema ovog broja nagrade studentima i nastavnicima. Zbog toga želimo zahvaliti studentima i nastavnicima jer bez njihova doprinosa Bilten s ovakvim sadržajem i u ovom obliku ne bismo ni mogli realizirati. Naravno, tu su i stalne rubrike (Pojmovnik sustava za kvalitetu, Vijesti i zanimljivosti).

I ovaj put vas pozivamo da sva svoja pitanja, sugestije i prijedloge vezane uz Sustav za kvalitetu šaljete na adresu Uredništva Biltena: dburazin@ffos.hr.

Nadamo se da će vam sadržaj i ovog broja Biltena biti zanimljiv, poučan i koristan!

Želimo vam ugodno čitanje!

Uredništvo

POJMOVNIK SUSTAVA ZA KVALITETU

KULTURA KVALITETE

Kultura kvalitete odnosi se na niz zajedničkih, prihvaćenih i integriranih obrazaca kvalitete (poznatijih pod pojmom načela kvalitete) koji se mogu pronaći u organizacijskoj kulturi i sustavima upravljanja ustanovom. Kultura kvalitete može se definirati i kao sposobnost institucije ili individualnog programa razviti sustav osiguravanja kvalitete u svakodnevnom radu ustanove i time postići kontinuirano osiguravanje kvalitete ne oslanjajući se isključivo na periodično vrednovanje. Predanost i svijest o kvaliteti visokog obrazovanja zajedno s razvijenom kulturom dokaza i učinkovitim upravljanjem kvalitetom (kroz procedure osiguravanja kvalitete) sastavni su dio kulture kvalitete. Kako se elementi kvalitete mijenjaju odnosno razvijaju kroz vrijeme, tako se mijenja i integrirani sustav stavova i ustroja koji predstavlja temelj kvalitete (kultura kvalitete) i koji, kao takav, podržava nove paradigme kvalitete u visokom obrazovanju.

Kultura dokaza, s obzirom na to da je u odnosu s kulturom kvalitete u ustanovi, predstavlja upravo taj stečeni *habitus* visokih učilišta i temelji se na jasnim etičkim vrijednostima, načelima i pravilima koja se sastoje od samovrednovanja ishoda učenja, pri čemu se angažira nastavno i administrativno osoblje radi pažljiva i redovita prikupljanja, odabira i korištenja relevantnih pokazatelja uspješnosti visokog učilišta da bi se obavijestilo i dokazalo, kada (i kome) je to potrebno, da su aktivnosti u određenom području zadovoljavajuće (primjerice planiranje u ustanovi, donošenje odluke, kvaliteta itd.), odnosno da bi se poboljšali ishodi učenja i nastave. „Kultura dokaza“ (što nije isto što i „kultura profesionalne tradicije i povjerenja“) predstavlja empirijsku osnovu kulture kvalitete visokih učilišta. Kao što je formulirano u standardima Zapadne udruge škola i koledža, kultura dokaza koju bi visoka učilišta trebala razviti podrazumijeva poticanje pružanja empirijskih podataka koji pokazuju da programi učilišta koje je predmet vrednovanja odgovaraju njegovim ciljevima i misiji, a ne nekom unaprijed zadanom popisu zahtjeva.

PLANIRANJE KVALITETE

Postupak planiranja kvalitete sastoji se od niza aktivnosti kojima se utvrđuju ciljevi i uvjeti koji se odnose na kvalitetu visokog obrazovanja i primjenu mehanizama sustava kvalitete. Planiranje kvalitete uključuje planiranje proizvoda (utvrđivanje, klasifikaciju i određivanje važnosti obilježja koja se odnose na kvalitetu i postavljanje ciljeva, uvjete koji se odnose na kvalitetu te njezina ograničenja), planiranje upravljanja i rada (uključujući njegovo organiziranje i programiranje), elaboraciju planova kvalitete te osiguravanje mjera poboljšanja kvalitete.

AKADEMSKA KVALITETA

Kvaliteta u visokom obrazovanju predstavlja višedimenzionalan, višerazinski i dinamičan koncept koji se odnosi na kontekstualne postavke obrazovnog modela, misiju i ciljeve ustanove te specifične standarde danog sustava, učilišta, studijskog programa ili znanstvenog područja. Kvaliteta prema tome može poprimiti različita značenja ovisno o: a) razumijevanju interesa različitih sastavnica ili dionika sustava visokog obrazovanja (zahtjevi za kvalitetu koje određuje znanstveno područje / tržište rada / društvo / vlada / studenti); b) referencama kao što su inputi, procesi, outputi, misija, ciljevi itd.; c) značajke i obilježja akademske zajednice koje vrijedi ispitati te d) povijesno razdoblje u razvoju visokog obrazovanja. Prisutan je širok spektar definicija akademske kvalitete.

STANDARDI

Iskazi o očekivanoj razini zahtjeva i uvjeta prema kojima se ocjenjuje kvaliteta ili koje visoko učilište odnosno studijski program moraju ispuniti da bi dobili akreditaciju ili certifikat. Standardi mogu poprimiti kvantitativni oblik, a to su obično rezultati ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima, a mogu biti i kvalitativni i upućivati samo na specifične ciljeve (primjerice učinkovitost obrazovanja, održivost, osnovne obveze itd.). Kvantitativni standardi uključuju razine praga uspješnosti koje se moraju ostvariti za akreditaciju visokog učilišta ili studijskog programa. Često se prag ili granica uspješnosti definira kao razina minimalno prihvatljive kvalitete. U nekim se slučajevima standard odnosi na najvišu razinu kvalitete pa se tada smatra „standardom izvrsnosti“. Takav pristup može biti rezultat procesa ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima ili se može podrazumijevati, odnosno kao takav može biti prepoznat i među kolegama stručnjacima. Standardi mogu imati različite referentne točke.

TEMA BROJA – Centri Filozofskog fakulteta Osijek

Centri Filozofskog fakulteta osnovani su 2018. godine (Centar za karijere), odnosno 2019. godine (istraživački centri). Osnovni je cilj Centra za karijere pružanje pomoći sadašnjim i bivšim studentima fakulteta u razvoju vlastite karijere i donošenju odluka o vlastitom profesionalnom putu. Osnovni je cilj istraživačkih centara fakulteta profiliranje Filozofskog fakulteta Osijek kao mjesta znanstvene izvrsnosti u strateškim istraživačkim poljima, a kao temeljne aktivnosti istraživačkih centara ističu se prijava znanstvenih i stručnih projekata, organizacija znanstvenih skupova, objava znanstvenih radova i drugih publikacija te održavanje javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih popularizacijskih aktivnosti. Sve ove aktivnosti trebale bi pridonijeti poboljšavanju znanstvenoistraživačke suradnje između i unutar ustrojbenih jedinica, povećavanju mogućnosti uspješne prijave znanstvenoistraživačkih i stručnih projekata, povećavanju mogućnosti rada na stručnim i tržišnim projektima te poboljšavanju suradnje s vanjskim dionicima.

Centar za interdisciplinarna istraživanja

Temeljna je misija osnivanja Centra za interdisciplinarna istraživanja pospješiti suradnju među Odsjecima i Katedrama iz područja društvenih i humanističkih znanosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku, zatim unaprijediti suradnju među sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku iz brojnih znanstvenih područja, a potom i osnažiti te zasnovati suradnju sa sveučilištima na nacionalnoj i internacionalnoj razini.

U skladu s tim, temeljna misija Centra sastoji se od premošćivanja formalnog razgraničenja društveno-humanističkih znanosti i znanosti koje pripadaju STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) području kao odgovor na izazove 21. stoljeća.

Vizija je Centra uspostavljati i intenzivirati komunikaciju sa stručnjacima iz privatnog sektora, a s ciljem promjene negativnih trendova zapošljavanja i poticanja konkurentnosti stručnjaka iz društveno-humanističkih znanosti. Osim toga, članovi Centra zagovarati će interdisciplinarni i transdisciplinarni pristup rasvjetljavanju složenih društvenih fenomena iz prethodnih povijesnih razdoblja, kao i društvenih fenomena 21. stoljeća. Vizija djelovanja Centra također uključuje podizanje svijesti šire javnosti o primjenjivosti i korisnosti znanja stručnjaka iz društveno-humanističkih znanosti te o njihovoj tržišnoj vrijednosti i konkurentnosti u javnom i privatnom sektoru. Naposljetku, Centar će okupljati i povezivati strukovna društva iz brojnih područja, kao i udruge civilnog društva.

Djelatnosti, a time i ciljevi Centra za interdisciplinarna istraživanja obuhvaćaju pet područja:

- Prijava znanstvenih i stručnih projekata
- Organiziranje znanstvenih i stručnih skupova
- Objava znanstvenih radova i drugih publikacija
- Pokretanje znanstvenog časopisa

Održavanje javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih popularizacijskih aktivnosti
Organizacija i održavanje kulturno-umjetničkih događanja

Centar za didaktičko-metodička istraživanja

Misija

Centar za didaktičko-metodička istraživanja osnovan je 2019. i zamišljen je kao fakultetsko i sveučilišno središte za didaktička i metodička istraživanja, kako pojedinačno tako i u međusobnom prožimanju, ali i u interdisciplinarnoj perspektivi međudjelovanja različitih znanosti, poglavito društvenih i humanističkih. S obzirom na znanstvenu paradigmu didaktike i metodike te predmet njihova bavljenja, što primarno obuhvaća poučavanje i učenje, misija je ovoga Centra istraživanje nastave općenito te nastave pojedinih nastavnih predmeta, poglavito kontekst suvremene nastave, zatim istraživanje statusa temeljnih njezinih čimbenika – nastavnika i učenika – ali i ostalih čimbenika tzv. didaktičko-metodičkoga četverokuta – nastavnih sadržaja i nastavnih okolnosti – te unaprjeđivanje učenikova položaja u suvremenoj nastavi i analiziranje nastavnikove uloge u procesu poučavanja. U svojoj misiji Centar je posebno posvećen jačanju Filozofskog fakulteta kao nastavničkoga i njegove ključne uloge u inicijalnom obrazovanju budućih nastavnika te stjecanju nastavničkih kompetencija. To znači da svojim aktivnostima Centar pridonosi osnaživanju različitih znanstvenih disciplina, poglavito didaktike i metodike, čime će utjecati na kvalitetu izvedbe fakultetske nastave, a samim tim i na usavršavanje didaktičko-metodičkih kompetencija naših studenata i nastavnika.

Vizija

Postojanje Centra za didaktičko-metodička istraživanja Filozofskog fakulteta u Osijeku omogućuje se organizacija i provedba znanstvenih i stručnih aktivnosti ponajprije u didaktičko-metodičkom području te u korespondirajućim znanstvenim područjima s ciljem poticanja interdisciplinarnosti. U svojoj viziji Centar ima i bolje povezivanje stručnjaka, didaktičara i metodičara znanstvenika i praktičara, jaču suradnju domaćih i inozemnih stručnjaka te edukacijske aktivnosti na nacionalnoj razini i šire.

Ciljevi

Ciljevi Centra za didaktičko-metodička istraživanja obuhvaćaju istraživanje nastave te promicanje njezine kvalitete, kako na Filozofskom fakultetu tako i u odgojno-obrazovnim ustanovama, a mogu se raslojiti u sljedeće aspekte:

unaprjeđivanje međuoddsječne i međukatedarske suradnje na Filozofskom fakultetu Osijek
usavršavanje nastavničkih kompetencija nastavnika na Filozofskom fakultetu Osijek, s osobitim obzirom na metodičku kompetenciju

uspostavljanje suradnje s didaktičarima i metodičarima s drugih fakulteta i sveučilišta u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu
ostvarivanje suradnje s drugim istraživačkim centrima u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu
suradnja s nastavnim radilištima te s Agencijom za odgoj i obrazovanje
prijava znanstvenih i stručnih projekata
organizacija i provedba tematskih didaktičko-metodičkih razgovora, rasprava, okruglih stolova
organizacija i provedba javnih predavanja, radionica i seminara te drugih popularizacijskih aktivnosti
organizacija znanstvenih, stručnih i stručno-znanstvenih didaktičko-metodičkih skupova
publiciranje radova i ostalih izdanja.

Centar za digitalnu etiku

Centar za digitalnu etiku osnovan je 2019. godine, a temeljna mu je misija omogućiti kvalitetno interdisciplinarno istraživanje humanističko-društvenih učinaka digitalnih medija kao novoga medija i profilirati Filozofski fakultet Osijek kao mjesto znanstvene izvrsnosti u ovom istraživačkom polju. Između ostalog, Centar se bavi pitanjima odgojno-obrazovnih učinaka interneta, poučavanjem u novom digitalnom okruženju, promjenama medija, izdavaštva i novinarstva u digitalnom dobu, digitalnim pluralizmom, identitetima u virtualnom prostoru i internetskim društvenim mrežama, online političkom participacijom i građanskim angažmanom, inovativnim digitalnim metodama u području društvenih i humanističkih znanosti i upravljanjem velikim količinama podataka, rizičnim ponašanjima u digitalnom svijetu (posebice prekomjernim igranjem igrica, (vršnjačkim) nasiljem preko interneta, sekstingom tj. slanjem seksualno eksplicitnih poruka i slika/videoa, prekomjernom upotrebom interneta, govorom mržnje...), utjecajem novih komunikacijskih tehnologija na migracijske procese, učinkom interneta na javnu percepciju znanosti i tehnologije te drugim pitanjima društvenog učinka interneta.

Djelatnosti, a time i ciljevi Centra za digitalnu etiku obuhvaćaju pet područja:

- a. prijava znanstvenih i stručnih projekata;
- b. organiziranje znanstvenih skupova;
- c. objava znanstvenih radova i drugih publikacija;
- d. održavanje javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih popularizacijskih aktivnosti;
- e. druge aktivnosti koje pridonose poboljšavanju znanstvenoistraživačke suradnje između i unutar ustrojbenih jedinica, povećavanju mogućnosti uspješne prijave znanstvenoistraživačkih i stručnih projekata, povećavanju mogućnosti rada na stručnim i tržišnim projektima te poboljšavanju suradnje s vanjskim dionicima.

Centar za internet i društvo

Centar za internet i društvo osnovan je 2019. godine, a temeljna mu je misija omogućiti kvalitetno interdisciplinarno istraživanje društvenih učinaka interneta kao novoga medija i profilirati Filozofski fakultet Osijek kao mjesto znanstvene izvrsnosti u ovom istraživačkom polju. Između ostalog, Centar se bavi pitanjima odgojno-obrazovnih učinaka interneta, poučavanjem u novom digitalnom okruženju, promjenama medija, izdavaštva i novinarstva u digitalnom dobu, digitalnim pluralizmom, identitetima u virtualnom prostoru i internetskim društvenim mrežama, online političkom participacijom i građanskim angažmanom, inovativnim digitalnim metodama u području društvenih i humanističkih znanosti i upravljanjem velikim količinama podataka, rizičnim ponašanjima u digitalnom svijetu (posebice prekomjernim igranjem igrica, (vršnjačkim) nasiljem preko interneta, sekstingom tj. slanjem seksualno eksplicitnih poruka i slika/videoa, prekomjernom upotrebom interneta, govorom mržnje...), utjecajem novih komunikacijskih tehnologija na migracijske procese, učinkom interneta na javnu percepciju znanosti i tehnologije te drugim pitanjima društvenog učinka interneta.

Djelatnosti, a time i ciljevi Centra za internet i društvo obuhvaćaju pet područja:

- a) Prijava znanstvenih i stručnih projekata
- b) Organiziranje znanstvenih skupova
- c) Objava znanstvenih radova i drugih publikacija
- d) Održavanje javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih popularizacijskih aktivnosti
- e) drugih aktivnosti koje pridonose poboljšavanju znanstvenoistraživačke suradnje između i unutar ustrojbenih jedinica, povećavanju mogućnosti uspješne prijave znanstvenoistraživačkih i stručnih projekata, povećavanju mogućnosti rada na stručnim i tržišnim projektima te poboljšavanju suradnje s vanjskim dionicima

Centar za istraživanje kulturnog identiteta i regionalne baštine

Centar za istraživanje kulturnog identiteta i regionalne baštine je znanstveno-istraživačka platforma te mjesto susreta i preplitanja znanosti, umjetnosti i civilnog društva oko tema vezanih za konstrukciju kulturnih identiteta (nacionalnih, etničkih, rodnih, vjerskih, klasnih, manjinskih, radnih, supkulturnih, invaliditeta kao identiteta i drugih).

Poseban naglasak stavljamo na pitanje reprezentacije identiteta u regionalnoj i lokalnoj kulturnoj baštini i povijesti te suvremenoj kulturi, napose književnosti i jeziku. S obzirom na

lokalnu povijest što se stoljećima formira na križištu različitih nacionalnih i vjerskih zajednica, jedan od fokusa istraživanja jesu efekti interkulturalne komunikacije u smislu rezultata dinamičkog suodnosa kultura, pokušaja prijenosa i nužne razmjene kulturnih vrijednosti kao mehanizama tvorbe identiteta. Pokušavamo prepoznati i odrediti one baštinske vrijednosti što sudjeluju u konstrukciji i rekonstrukciji identiteta te tvore kolektivnu memoriju.

U znanstvenom, stručnom, pa i edukativnom smislu propitujemo i diseminiramo uloge kulture u najširem smislu riječi i njezinih učinaka na formiranje identiteta (nacionalnih, etničkih, rodnih, klasnih, radnih, manjinskih ...) uzimajući u obzir regionalno i lokalno povijesno nasljeđe. Držimo da kulturna baština ima ključnu ulogu u izgradnji svakog identiteta, a koncept regionalnog identiteta u kontekstu globalizacije zahtijeva poseban osvrt i redefiniranje.

Identitet shvaćamo kao učinak jezika i diskursa uspostavljen u razlici prema drugima, s tim što ti drugi mogu biti neposredni subjekti (roditelji ili prijatelji ili nastavnici, na primjer) ili posredovani medijima (likovi iz književnih djela ili stripova, povijesne ličnosti). U metodološkom pristupu odbacujemo esencijalizam u kojem je identitet reprezentiran kao prirodan, homogen i neproblematičan, a priklanjamo se antiesencijalističkom shvaćanju koji identitet vidi kao heterogen, fluidan i multipliciran, specifičan za pojedino mjesto i vrijeme, odnosno identitet prepoznajemo kao učinak jezičnih, performativno-diskurzivnih praksi. Jezik sadrži informacije o odnosima moći i privilegijama u društvu i ujedno ima performativnu moć kojom konstruira identitet. Suvremenu i baštinsku kulturu i umjetnost promišljat ćemo u smislu mogućeg medija za tvorbu identiteta i stoga pitanja kojima se Centar smjera baviti obuhvaćaju ona vezana za ulogu jezika, diskursa, moći i otpora, Drugih, društvenih normi i konvencija, stigmi, stereotipa... iz širokog fokusa.

Pri reprezentaciji subjekata i događaja, historiografija i književna teorija i književnost sama oslanjaju se na pripovijedanje. Pripovijedanje je komunikacija i važan mehanizmi tvorbe identiteta u smislu da „priče“ što nas svakodnevno okružuju – od književnih, filmskih ili teatarskih; povijesnih, onih na plakatima uz prometnice, u stripu ili na fotografijama – predstavljaju naš svijet i pritom su za njega konstitutivne, one tvore izvor za razumijevanje okoline i stvaranje iskustva te utječu na oblikovanje pojedinačnih i kolektivnih identiteta. Priče mogu utjecati na tvorbu identiteta čitatelja, mogu poslužiti boljem razumijevanju Drugog, sebi sličnog ili od sebe različitog, mogu proširiti svijest, obogatiti nepoznatim informacijama, posredno donijeti iskustva, mogu imati empatički potencijal i aktivirati emocije pri recepciji, utjecati i eventualno aktivirati prosocijalno djelovanje.

Budući da su promjenjivi i nestalni, ovisni o vremenu, prostoru i situaciji, identiteti podliježu pregovorima što su nerijetko uvjetovani kategorijom moći. Moć nije nužno represivna nego i konstruktivna, sveprisutna mada ponekad nevidljiva. O kategoriji moći ovisi kako ćemo prepoznati sebe ili na koji će se način oblikovati grupe.

Radom Centra nastojimo jačati predodžbu o važnosti humanistike danas s obzirom na trend njezina sve češćeg marginaliziranja u korist STEM područja. Značaj humanistike promičemo s jedne strane radom na području regionalne baštine, a s druge u aktivnom stvaranju slobodnog

i pravičnog društva. Pokušavamo ukazati na važnost jednakosti svih građana, poštivanje ljudskih prava svih subjekata, a posebno ugroženih marginaliziranih skupina. Istraživanja tvorbe identiteta kroz predloženu prizmu mogu na primjer ponuditi moćan alat za prepoznavanje i proučavanje diskriminacije, kao i njezino suzbijanje. Ne osporavamo važnost tehnologije, nego smatramo da ona može postići puni potencijal tek ako je usmjerena na dobrobit čovjeka i ako je s čovjekom povezana.

Aktivnosti istraživača i djelatnost Centra povezane su i s novim paradigmama u humanistici poput digitalne humanistike. Projekti digitalne humanistike uopće vezani su za tekst i pisanu baštinu, preciznije uz zbirke stare i rijetke građe koje bi bez digitalizacije ostale skrivene i zaboravljene. Premještanjem povijesne građe u digitalno okruženje, njezinim umrežavanjem, otvaraju se nove mogućnosti i pitanja koja se tiču upravljanja tom građom i njezine dostupnosti.

CENTAR ZA KARIJERE

Koliko je važno raditi posao u kojemu ćemo istinski uživati? Naime, više od polovice života u budnom stanju, čovjek provede radeći. Upravo iz tog razloga, možemo i trebamo pronaći zadovoljstvo u svom poslu. Prvi je važan korak u tome sustavno planirati razvoj svoje karijere.

Razvoj karijere je proces koji oblikuje radni identitet osobe. Značajan je dio ljudskog razvoja te počinje već u trenutku kada osoba postane svjesna toga kako ljudi zarađuju za život. Razvoj karijere nastavlja se istraživanjem različitih zanimanja i karijernih puteva te donošenjem odluke o izboru vlastitog karijernog puta. Ali, razvoj karijere ovdje ne staje - karijera je profesionalni životni put. Nikada nije prerano (ali ni prekasno!) početi planirati razvoj svoje karijere. Možemo reći kako taj proces nikada ne završava, a od osobe zahtjeva potpunu upornost i predanost.

Za uspješan razvoj karijere, važno je postaviti si ciljeve, osmisliti načine kojima ćemo te ciljeve ostvariti te krenuti u akciju!

Centar za jezična istraživanja

Centar za jezična istraživanja osnovan je 2019. godine, a zamišljen je kao fakultetsko, ali i sveučilišno središte za pojedinačna, interdisciplinarna i multidisciplinarna jezična istraživanja. Glavna je misija Centra za jezična istraživanja profiliranje Filozofskog fakulteta kao znanstvenog središta za istraživanje jezika sa širokim rasponom istraživačkih područja i metoda: usvajanje materinskog jezika, učenje inih jezika, integrirano učenje stranog jezika i nastavnog sadržaja (engl. CLIL), poučavanje stranog jezika na akademskoj razini, računalno potpomognuto učenje jezika, analiza diskursa, pragmalingvistika, kognitivna lingvistika, sociolingvistika, povijesna lingvistika, leksičke studije, gramatika, korpusna lingvistika.

Djelatnosti, a time i ciljevi Centra za jezična istraživanja obuhvaćaju ova područja:

- a) Unapređenje međuodnosne i međukatedarske suradnje na Filozofskom fakultetu Osijek
- b) Razvijanje suradnje sa sveučilišnim odsjecima koji se bave jezičnim istraživanjima
- c) Uspostavljanje suradnje sa srodnim istraživačkim centrima u Hrvatskoj i inozemstvu
- d) Prijava znanstvenih i stručnih projekata
- e) Organiziranje znanstvenih skupova
- f) Objava znanstvenih radova i drugih publikacija
- g) Održavanje javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih popularizacijskih aktivnosti

Centar za knjigu i čitanje

Centar za knjigu i čitanje (*Centre for Book and Reading*) ustrojben je jedinica Filozofskog fakulteta u Osijeku utemeljena 2019. godine s ciljevima poticanja i razvoja istraživanja različitih aspekata knjige i čitanja, a s namjerom intenziviranja znanstvenih, nastavnih, stručnih i diseminacijskih aktivnosti u nacionalnom i europskom istraživačkom prostoru.

Djelatnosti Centra obuhvaćaju prijave znanstvenih i stručnih projekata, organiziranje znanstvenih skupova, objavljivanje znanstvenih, stručnih i popularizacijskih radova, održavanje javnih predavanja, organiziranje radionica i okruglih stolova i sl. Centar podupire jačanje znanstvenoistraživačke suradnje između i unutar ustrojbenih jedinica Filozofskog fakulteta u Osijeku, uključivanje studenata u znanstveno-istraživačke aktivnosti te poboljšanje suradnje s vanjskim dionicima.

Centar za popularnu kulturu

Ciljevi

- postati mjestom društvene i akademske analize, diseminacije i popularizacije znanja o globalnoj popularnoj kulturi
- uspostaviti suradnju između Centra i drugih relevantnih domaćih i inozemnih akademskih, znanstveno-istraživačkih i kulturnih institucija;
- uspostaviti suradnju između Centra i lokalnih društvenih, kulturnih, obrazovnih i gospodarskih institucija;
- promicati produkciju znanja i kritičke analize predlaganjem, prijavljivanjem i sudjelovanjem u znanstveno-istraživačkim projektima, organiziranjem znanstvenih skupova, objavom znanstvenih radova i drugih publikacija, organiziranjem ljetnih škola, održavanjem javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih vidova popularizacije djelatnosti Centra, te
- osposobljavati mlade znanstvenike i studente za istraživački rad u području popularne kulture.

Misija

- ojačati interdisciplinarnu i interkulturalnu znanstveno-istraživačku vezu i suradnju sa istraživačima popularne kulture u lokalnim, regionalnim, europskim i svjetskim institucijama i centrima za popularnu kulturu
- postati glavnim hrvatskim istraživačkim centrom za interdisciplinarnu istraživačku projekte i individualna istraživanja na području popularne kulture.

Vizija

- postati relevantnim regionalnim i europskim znanstveno-istraživačkim centrom na području istraživanja popularne kulture.

Centar za sjevernoameričke studije

Centar za sjevernoameričke studije Filozofskog fakulteta Osijek zamišljen je kao platforma za znanstvena i stručna istraživanja iz područja povijesti, kulture, književnosti, politike, medija i jezika Sjedinjenih Američkih Država i Kanade utemeljenih na interdisciplinarnim, transdisciplinarnim i multimetodološkim pristupima. Podupirat će, poticati i sudjelovati u projektima bilateralne i multilateralne suradnje i razmjene iskustava na području sjevernoameričkih studija te okupljati znanstvenike, studente i vanjske suradnike na književno-kulturološkim, jezičnim, društveno-povijesnim i drugim projektima.

Misija Centra za sjevernoameričke studije Filozofskog fakulteta Osijek bit će:

- ojačati znanstveno-istraživačku vezu i suradnju sa zemljama Sjeverne Amerike (Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadom) te regionalnim i europskim centrima i institutima za sjevernoameričke studije te
- postati glavnim hrvatskim istraživačkim centrom za interdisciplinarnu istraživačku projekte i individualna istraživanja na području sjevernoameričke povijesti, kulture, književnosti, politike, medija i jezika.

Vizija Centra za sjevernoameričke studije Filozofskog fakulteta Osijek je:

- postati vodećim regionalnim i europskim znanstveno-istraživačkim centrom na području sjevernoameričkih studija.

Ciljevi Centra za sjevernoameričke studije Filozofskog fakulteta Osijek su:

- postati mjestom društvene i akademske analize i diseminacije znanja o sjevernoameričkoj povijesti, književnosti, kulturi, politici, jeziku, i medijima;

- uspostaviti suradnju između Centra i sjevernoameričkih akademskih i znanstveno-istraživačkih institucija;
- uspostaviti suradnju između Centra i regionalnih akademskih i znanstveno-istraživačkih institucija čije su područje interesa Sjeverna Amerika i njezina povijest, književnost, kultura, jezik, mediji, politika;
- uspostaviti suradnju između Centra i europskih akademskih i znanstveno-istraživačkih institucija čije su područje interesa Sjeverna Amerika i njezina povijest, književnost, kultura, jezik, mediji, politika;
- uspostaviti suradnju između Centra i hrvatskih akademskih i znanstveno-istraživačkih institucija čije su područje interesa Sjeverna Amerika i njezina povijest, književnost, kultura, jezik, mediji, politika;
- uspostaviti suradnju između Centra i lokalnih društvenih, kulturnih, obrazovnih i gospodarskih institucija;
- promicati produkciju znanja i kritičke analize predlaganjem znanstveno-istraživačkih projekata i sudjelovanjem u njima, organiziranjem znanstvenih skupova, objavom znanstvenih radova i drugih publikacija, organiziranjem ljetnih škola, održavanjem javnih predavanja, radionica, okruglih stolova i drugih vidova popularizacije Centra, te
- osposobljavati mlade znanstvenike i studente za istraživački rad na području sjevernoameričkih studija.

VIJESTI I ZANIMLJIVOSTI

Otvorena FFOS-ova mrežna trgovina (članak objavljen 13. 3. 2020. Osijek 031)

U četvrtak 12. ožujka 2020. u rad je puštena mrežna trgovina Filozofskoga fakulteta Osijek! Riječ je o za sada jedinoj fakultetskoj mrežnoj trgovini na Sveučilištu J. J. Strossmayera, u kojoj se mogu nabaviti sva izdanja iz bogate Knjigoteke Fakulteta: udžbenici, nastavni priručnici, znanstvene knjige, zbornici te znanstveni i studentski časopisi. U mrežnoj su trgovini dostupna i brojna besplatna izdanja. U dogledno će vrijeme uz Knjigoteku biti dostupna i fakultetska Suvenirnica.

Na stranicama FFOS-ove mrežne trgovine možete se obavijestiti i o različitim temama iz svijeta knjige – predstavljajući knjige, recenzijama, najavama različitih događanja iz života Fakulteta, ali i šire kulturne i znanstvene zajednice, blogovima, filmskim kritikama, preporukama za čitanje, a o novopristiglim naslovima u fakultetsku Knjižnicu obavještavat će vas Knjižničar Đivo, medijski proslavljeni fakultetski mačak.

IN MEMORIAM – professor emeritus Stanislav Marijanović

Prof. dr. sc. Stanislav Marijanović, professor emeritus (1935. – 1919.) Rođen je 3. ožujka 1935. u Kloštru Podravskom. Gimnaziju je završio u Osijeku, a studij kroatistike, rusistike i poslijediplomski studij na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je magistrirao (1975.) i doktorirao (1983.) s temama iz nove hrvatske književnosti. Osnutkom Pedagoškog (sada Filozofskog) fakulteta u Osijeku, od 1978. predaje Povijest hrvatskoga književnog jezika, potom predmete Stara hrvatska književnost i Nova hrvatska književnost. Za redovitog profesora biran je 1984., a za redovitog profesora u trajnom zvanju 1997. Bio je gost-profesor na međunarodnom slavističkom studiju u Dubrovniku, Parizu-Sorbonna, Baselu, Beču, Udinama, Bratislavi i drugdje. Uspostavio je, koordinirao i vodio Studij glume, Studij glazbene kulture i poslijediplomski studij Hrvatski jezik i književnost u kontekstu srednjoeuropskih jezika i književnosti. Predavao je Uvod u metodologiju znanstvenoistraživačkog rada, uspostavio i vodio Studij glume, Studij glazbene kulture i vodio projekte Ministarstva znanosti Povijesni razvoj književnosti, kazalište i umjetnička baština Slavonije, Corpus Strossmayeranum – Fontes i druge. Bio je dekan svog fakulteta u dva mandata (1980. - 1984.), prorektor i rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, za čiji je naziv uvelike zaslužan (1990. - 1994.). Uspostavljao je i razvijao odnose sa sveučilištima u Pečuhu, Gdanjsku, Poznanju, Bratislavi, Krakowu. Kao predsjednik Kriznog stožera za obranu Sveučilišta u Osijeku u Domovinskom ratu, vodio je Turneju Universitas s akademskim zborom i ansamblom OKUD „Milica Križan“ za širenje istine o Hrvatskoj i pomoć sveučilištu tijekom Domovinskog rata (Maribor, Ljubljana, Graz, Augsburg, Pforzheim, Bratislava, Pečuh). U studenom 1992. istupio je u Hamburgu na velikoj dobrotvornoj izložbi osječkih likovnih umjetnika, koju je organizirao rektor Sveučilišta (Verkaufsausstellung) za pomoć obnovi teško narušenoga Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku. Za svečanu kazališnu priredbu upriličenu u čast dolaska pape Ivana Pavla II. u Đakovo i Osijek (4. i 6. lipnja 2003.) napisao je scenarije za kazališnu svečanost I zvoni zvoni Ovdje je danas Rim. Odlikovan je od Predsjednika Republike Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Za člana-suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabrala ga je Skupština 1990. godine, a 2009. mu je podijeljeno doživotno članstvo. Bio je dopredsjednik Društva hrvatskih književnika (2011.-2014.), član organizacijskih odbora i suradnik Znanstvenih sabora

Slavonije i Baranje (od 1970.), Dana Hvarskog kazališta (od 1978.) i Krležinih dana (od 1971.) u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Prvoga međunarodnoga znanstvenog skupa o liku i djelu Josipa Jurja Strossmayera, osječkoga (1990.), potom i Akademijinih skupova u Zagrebu (1997. i 2006.), kao i Hrvatskih slavističkih kongresa u Puli, Osijeku i drugih u inozemstvu. Od 1960. objavljuje brojne znanstvene i stručne radove sadržane u periodici, zbornicima i zasebnim knjigama. Pisao je i o povijesti visokog školstva i Sveučilišta u Osijeku. Odlukom Senata od 2. svibnja 2006. dodijeljeno mu je počasno znanstveno-nastavno zvanje profesor emeritus, a povodom sedamdesetogodišnjice života i četrdesetpetogodišnjice znanstvenog rada matični Filozofski fakultet objelodanio je njemu u čast reprezentativni zbornik Zavičajnik, koji je priredio prof. dr. Milovan Tatarin, ujedno autor impresivnog portreta njegova profesora i slavljenika, uz prinose trideset i sedmero kolega hrvatskih znanstvenika i umjetnika. Odlukom Senata od 2. svibnja 2006. godine dodijeljeno mu je počasno znanstveno-nastavno zvanje profesor emeritus.

IMPRESSUM

Uredništvo:

*doc. dr. sc. Ivana Jozić
Domagoj Burazin*

Lektor:

izv. prof. dr. sc. Goran Tanacković Faletar

Grafičko uređenje:

Domagoj Burazin